

ជំពូក ៥.

บันทึกความเข้าใจ
ระหว่าง
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับ
รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ภาคี”

มีความห่วงใยเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะต่อสตรีและเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิ
อย่างร้ายแรงและเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อีกทั้งส่งผล
กระทบทางลบต่อการพัฒนาด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และศีลธรรมของคน รวมทั้งส่งผล
เสียหายต่อความผูกพันและคุณค่าของสังคม

เพื่อเป็นการสกัดกั้นและปราบปรามกลุ่มและองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
โดยตรงกับการค้ามนุษย์ ตามพิธีสารสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้า
มนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งเพิ่มเติมในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ
ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ปี ๒๐๐๐

โดยยอมรับหลักการที่ระบุไว้ใน “ปฏิญญากรุงเทพว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปกติ
ปี ๑๙๙๙”

โดยเชื่อมั่นว่า การปราบปรามอาชญากรรมเกี่ยวกับการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก
โดยความร่วมมือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายและกระบวนการดำเนินคดีอาญาเป็น
มาตรการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ

ด้วยความปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งสองประเทศ
จึงได้ตกลงดังต่อไปนี้

ขอบเขตบันทึกความเข้าใจ

ข้อ ๑

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะใช้กับการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งได้
ระบุไว้ในข้อ ๒ ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

คำนิยาม

ข้อ ๒

เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

(ก) “การค้ามนุษย์” หมายถึง การจัดหา คนส่ง คนย้าย ให้ที่พัก หรือรับเอาบุคคล โดยการข่มขู่ ใช้กำลัง หรือการกระทำอื่นซึ่งมีลักษณะของการข่มขืนใจ ลักพาตัว จู่ฉลว ใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือใช้ความอ่อนแอไปในทางมิชอบ หรือการให้หรือรับเงินหรือผลประโยชน์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือบุคคลอีกคนหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงประโยชน์ การแสวงประโยชน์ให้รวมถึงการแสวงประโยชน์จากผู้อื่นโดยการค้าประเวณีหรือรูปแบบอื่นของการแสวงประโยชน์ทางเพศ แรงงานหรือการบริการบังคับ แรงงานทาส หรือการใช้แรงงานเยี่ยงทาส การเป็นทาสรับใช้ หรือการตัดอวัยวะ

(ข) “เด็ก” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เว้นเสียแต่กฎหมายภาคีจะระบุไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรการป้องกัน

ข้อ ๓

ภาคีจะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จำเป็นและใช้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อประกันว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและอำนาจศาลของประเทศตนสอดคล้องกับปฏิญญาสากลหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่รัฐบาลประเทศตนได้เข้าร่วมเป็นภาคี

ข้อ ๔

ภาคีจะจัดให้มีโครงการเพื่อการศึกษาและฝึกอาชีพให้แก่สตรีและเด็ก เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำและลดความเสี่ยงจากการค้ามนุษย์

ข้อ ๕

ภาคีจะพยายามอย่างสุดความสามารถในการดำเนินมาตรการสกัดกั้นการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก โดยจัดโครงการให้การศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ และเพิ่มการบริการทางสังคม เช่น บริการจัดหางาน สร้างรายได้ และบริการรักษาสุขภาพให้แก่สตรีและเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

การปกป้องคุ้มครองเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

ข้อ ๖

ผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก จะได้รับความยุติธรรมและการปกป้องคุ้มครองทางกฎหมายในระหว่างที่อยู่ในกระบวนการส่งกลับประเทศอย่างเป็นทางการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีจะจัดหาที่พักอาศัยชั่วคราวและให้การปกป้องคุ้มครองอย่างเหมาะสมแก่ผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายตามนโยบายของแต่ละประเทศ

ข้อ ๗

ภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมต่อผู้กระทำผิดในคดีการค้ามนุษย์ตามกฎหมายของแต่ละประเทศและจะให้การช่วยเหลือทางด้านกฎหมายต่อผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กอย่างถูกต้องและยุติธรรม

ข้อ ๘

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐจะร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมาย การรักษาสภาพ และการดำเนินการที่จำเป็นอื่น ๆ เพื่อให้การปกป้องคุ้มครองแก่เหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก และครอบคลุมตามความเหมาะสม

ความร่วมมือในการปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

ข้อ ๙

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายของทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะที่อยู่บริเวณชายแดนจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเปิดโปงการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กทั้งภายในประเทศและข้ามแดน

ข้อ ๑๐

ภาคีจะจัดโครงการฝึกอบรมแบบฝ่ายเดียวหรือร่วมกันให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติตามกฎหมาย ที่ใช้ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีการค้ามนุษย์ และในการปกป้องคุ้มครองผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายในคดีการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

ข้อ ๑๑

(ก) ภาคิจะส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคิ ในการต่อต้านและสกัดกั้นการค้ำมนุษย์ เช่น การดำเนินคดีกับผู้ค้ำมนุษย์ข้ามชาติ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านกฎหมายในการดำเนินคดีอาญา และ

(ข) ภาคิฝ่ายหนึ่งจะไ้ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านกฎหมายที่กว้างที่สุดเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดฐานค้ำมนุษย์โดยเฉพาะที่กระทำต่อสตรีและเด็ก โดยสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศได้ลงนาม

ข้อ ๑๒

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศจะร่วมมือกันจัดเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูล และข่าวสารและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ เช่น เส้นทาง สถานที่ เครือข่าย รูปแบบและวิธีการค้ำมนุษย์ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ค้ำมนุษย์

ข้อ ๑๓

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศ ต้องจัดทำแผนการปกป้องคุ้มครอง เพื่อประกันความปลอดภัยแก่ผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กและพยานบุคคลจากการแกแ่่นหรือการคุกคามในระหว่างที่มีการดำเนินคดีและหลังจากนั้นตามที่เห็นสมควร

การส่งกลับประเทศ

ข้อ ๑๔

(ก) ในการจัดส่งผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กกลับประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแจ้งรายชื่อและข้อมูลด้านต่าง ๆ ของผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก ผ่านช่องทางทางการทูตล่วงหน้าให้ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งทราบเกี่ยวกับการเตรียมการรับส่งผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กกลับประเทศ ซึ่งจะไ้ดำเนินการบนพื้นฐานของการให้ความเห็นชอบของทั้งสองฝ่าย โดยสอดคล้องกับเนื้อหาในบันทึกฉบับนี้

(ข) ผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก ต้องเป็นบุคคลที่มีสำมะโนครัว หรือภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือมีการรับรองจากอำนาจการปกครองท้องถิ่น หรือมีการรับรองจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในประเทศที่รับ

ข้อ ๑๕

(ก) ภาคิจะกำหนดหน่วยงานของรัฐที่มีภาระบทบาทเกี่ยวข้องกับงานดังกล่าวเป็นจุดประสานงาน เพื่อดำเนินการรับส่งผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กกลับประเทศ

(ข) จุดประสานงานมีหน้าที่ดังนี้

- ๑) เตรียมการรับส่งผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กกลับประเทศ
- ๒) ดำเนินการรับส่งผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กกลับคืนประเทศตามแผนการที่ได้เตรียมไว้
- ๓) ประกันความปลอดภัยแก่ผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็กในกระบวนการรับส่งกลับคืนประเทศ
- ๔) สอดส่อง ดูแล และติดตามการค้ำนุชย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก
- ๕) จัดตั้งเครือข่ายข้อมูลข่าวสารเพื่อติดตามการดำเนินงานด้านการค้ำนุชย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและที่ปกป้องคุ้มครองเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก ทั้งภายในประเทศ ระหว่างประเทศ และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การกลับคืนสู่สังคม

ข้อ ๑๖

ภาคิจะดำเนินการทุกวิถีทางเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยเหลือนเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก ให้กลับคืนสู่สังคมและครอบครัวได้อย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพ เพื่อฟื้นฟูเกียรติ ศักดิ์ศรี เสรีภาพ และความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลดังกล่าว

ข้อ ๑๗

ภาคิจะจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก รวมทั้งฝึกอบรมทักษะชีวิตต่าง ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสทางเลือกในการดำรงชีวิตและการกลับคืนสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดโครงการฝึกอบรมปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่พัฒนาผู้ที่เป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยเฉพาะสตรีและเด็ก

การปฏิบัติงานร่วม

ข้อ ๑๘

- (ก) ภาคิจะจัดตั้งคณะทำงานร่วมจากภาครรัฐและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์
- (ข) คณะทำงานร่วมจะมีการประชุมสามัญหรือวิสามัญตามความจำเป็น
- (ค) คณะทำงานร่วมมีหน้าที่ ดังนี้
 - ๑) วางแผนการดำเนินงานและขยายผลตามความในบันทึกความเข้าใจให้มีประสิทธิผลร่วมกับภาคิ
 - ๒) ดำเนินงานร่วมกับภาคิในขอบเขตงานต่อต้านการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก
 - ๓) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ แนวทางปฏิบัติและกรอบการดำเนินงานที่จำเป็นอื่น ๆ ในการต่อต้านการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็กตามความในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้
 - ๔) ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันและรายงานผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่ายรับทราบอย่างสม่ำเสมอ
 - ๕) จัดทำข้อเสนอเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคิในการต่อต้านการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก และ
 - ๖) ร่วมกับภาคิเพื่อทบทวนการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ทุก ๆ ๓ ปี

บทบัญญัติสุดท้าย

ข้อ ๑๙

ภาคิจะพยายามแก้ไขข้อขัดแย้งในการตีความหรือการปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้โดยการเจรจา

ข้อ ๒๐

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้อาจมีการแก้ไขได้โดยการตกลงเห็นชอบระหว่างภาคิ

ข้อ ๒๑

(ก) บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้นับจากวันที่ลงนามเป็นต้นไป

(ข) ภาคิฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เวลาใดก็ได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งทราบโดยผ่านช่องทางทางการทูต และการบอกเลิสดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายหลังจากหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการบอกเลิก

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลของตนได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ทำ ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓-เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ คู่กันเป็นสามฉบับคือภาษาไทย ภาษาลาว และภาษาอังกฤษ ทุกฉบับถูกต้องเท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างกันในการตีความ ให้ใช้ฉบับภาษาอังกฤษเป็นหลัก

สำหรับรัฐบาล
ราชอาณาจักรไทย

(นายประชา มาสินนธ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

สำหรับรัฐบาล
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(นายเล กากันยา)

รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม